

DIEREN · PLANTEN · INSECTEN · VOGELS

HET DUBBELDIKKE DOE-BOEK

3
BOEKEN
IN 1

roots

Dit boek is van

_____

(Zet je naam er snel in,
voor je het weet
ben je het kwijt!)

INHOUD

Ontdekken

- 11 Dop je eigen boontjes
- 19 Maak zelf een vetbol
- 34 Vlinders spotten
- 42 Vlieg onder de loep
- 52 Welke vogel ben jij?
- 63 Toveren met bloemen
- 65 Het ei in de fles en meer...
- 77 Test je familie of je vrienden
- 87 Stempel een eendenspoor
- 98 Spaar de spin
- 117 Blaadjes pletten en plakken
- 122 Insecten zoeken
- 132 Huis- en tuingenoten
- 139 Vogelveren verzamelen
- 150 Paddenstoelen zoeken
- 154 Spot de vogels rond je huis
- 156 Spot de vogels verder van huis

Kleuren

- 9 Kwal
- 13 Eekhoorn
- 20 Allemaal vogels
- 24 Zeeanemonen
- 29 Vos
- 35 Dagpauwoog
- 39 Slijmerige schoonheden
- 44 Vlinders
- 49 IJsvogel
- 55 Uilen
- 62 Bloemen
- 74 Vissen
- 79 Papegaaiduiker
- 86 Eend
- 91 Zeesterren
- 103 Van ei tot kever
- 105 Maak de mier af
- 109 Kleuren op nummer
- 115 Kameleons
- 118 Blaadjes
- 121 Honingbij
- 123 Insect in een schilderijlijstje
- 131 Vogel met drie jongen
- 135 Teken jouw kriebelvriend
- 141 Pauwenveren
- 145 Kleur de luis
- 148 Kevers
- 153 Mossen

Mieren, kevers en veren tellen

De eerste puzzel begint meteen hier. Door het hele boek zijn rode mieren, groene kevers en blauwe veren verstopt. Kun jij ze allemaal vinden? Tel de mieren, kevers en veren en check de uitkomst op blz. 176.

Lezen

- 4 Hoe maken bijen honing?
- 10 Alles over de bonen op je bord
- 23 Grutto
- 30 Insecten: nuttig of lastig?
- 36 Zeldzame fladderaars
- 40 Vuurvliegjes
- 48 IJsvogel
- 51 Eenden
- 54 Uilen
- 59 Flamingo
- 64 Van ei tot kuiken
- 66 Vliegend hert
- 68 Liegbeesten
- 76 De kikker: het begint bij dril
- 78 Papegaaiduiker
- 81 Secretarisvogel
- 88 Bijeneter
- 90 Strandvondsten
- 92 Gigantisch gewei
- 99 Spinnen
- 102 Coloradokever
- 104 Mieren
- 108 Reuzentoekan
- 111 Pestvogel
- 112 Valken
- 115 Regenboogbeest
- 116 Over bladeren en bloemen
- 118 Overal blaadjes
- 120 Honingbij
- 126 Kruisbek
- 130 Buidelmees
- 140 Pauw wat doe je nou?
- 142 Zweefvlieg
- 143 Wespsspinn
- 144 Luizen
- 147 Lieveheersbeestje
- 158 Oorworm
- 166 Sprinkhanen

Raden

- 19 Wat eten deze vogels graag?
- 23 Wie roept wat?
- 26 Spoorzoeken voor beginners
- 31 Raad de leeftijd
- 40 Kraak de code
- 49 Wat een rare zin!
- 50 Vrouwjtjeseend zoekt woord
- 69 Vlinder-vinder
- 74 Lekker vissen
- 81 Van wie zijn deze kuifveren?
- 82 Team Boerenzwaluw tegen team Koolmees
- 85 Verbeter de tekst
- 87 Van wie is deze pootafdruk?
- 88 Bijen vangen
- 94 Kijk en vergelijk: vogeleieren
- 96 Van wie is dat kind?
- 103 Zet ze op een rij
- 105 Mieren tellen = pootjes weten
- 106 Waar of kletsboek?
- 109 Geheimschrift
- 112 Vind de naam van de valk
- 117 Van welke boom is dat blad?
- 123 Zoek de zes
- 128 Wie woont waar?
- 145 Wie zegt wat?
- 146 Vrolijke veelvraat
- 151 Elfenzwam of stinkbankje?
- 159 Wat een rare zin!
- 160 Raar maar niet waar
- 163 Verbeter de tekst
- 164 Wonderlijke wereld
- 167 Zoek de extra schaduw

Puzzelen

- 5 Help de bij naar de honingpot
- 6 Zoek de verschillen: steenuil
- 13 Eekhoorn-rebus
- 14 Wat eten de reiger, vos en zeehond?
- 16 Kruiswoordpuzzel
- 31 Insecten-woordzoeker
- 32 Zoek de verschillen: toverdieren
- 37 Vlinderpuzzel
- 39 Huis of geen huis?
- 43 Benoem de lichaamsdelen
- 46 Puzzels met pootjes
- 49 Breng de ijsvogel naar de vis
- 56 Vogelnamen
- 58 Zoek de verschillen: flamingo
- 61 Ben jij een specht-expert?
- 67 Cijfertekenen: geef mijn hoofd terug
- 70 Potige kruiswoordpuzzel
- 72 Zoek de verschillen: langs het water
- 80 Cijfertekenen: Kuifje in Afrika
- 84 Poten-quiz
- 93 Cijfertekenen - wat wordt het?
- 99 Doolweb
- 100 Woordvlinder
- 110 Zoek de verschillen: pestvogel
- 121 Bijenhouder
- 124 Woordzoeker
- 127 Vogels en hun lievelingseten
- 136 Zoek de verschillen: vlinders
- 143 Dubbelgangers
- 159 Oorworm-puzzels
- 163 Vliegen-en-muggen-quiz

Uitgepuzzeld?
Kijk hier voor
de oplossingen

Bij de honingmakers

Er zijn ongeveer 20.000 soorten bijen. De honingbij is de bekendste soort. Voor ons een heel belangrijke, want hij bestuift planten die wij eten. En hij maakt honing en bijenwas.

Larve

Pop

Dar

Koningin

Werkster

Werkster met stuifmeel

Larve van een bonte oliekever

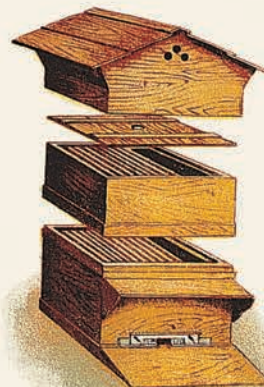
Bonte oliekever (een parasiet)

Bijenkorf

Honingraat

Bijenkast

De rups van de wasmot eet bijenwas

De wasmot legt eitjes in een bijenkast

Buitenkant van de achterpoot van een werkster

Binnenkant van de achterpoot van een werkster

Bijenwolf, een grote wesp waarvan het vrouwtje bijen doodt

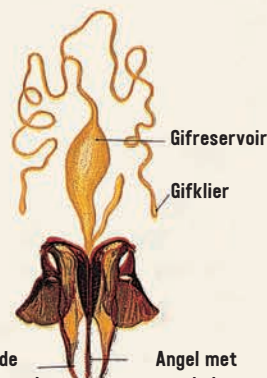
Bijenwolf die een werkster aanvalt en honing uit haar maag zuigt

Wasklieren op het achterlijf

Zenuwstelsel

Schede van de angel

Angel met weerhaken

Angel en gifklieren

Bzzz... daar gaat weer een bij op zoek naar nectar. Die bij is een zij, want werkende bijen zijn altijd vrouwtjes. In de bijenkast maakt een collega-werkster er honing van: voedsel om de winter mee door te komen. Dat bewaart zij in raten, gemaakt van bijenwas. In andere raten zitten jonge bijen: larven. Ze lijken op witte rupsjes. De bijen geven ze een beetje honing en heel veel stuifmeel te eten. Daar groeien ze van. Stuifmeel verzamelt de bij op bloemen. Het blijft in haar haren hangen, daarna borstelt ze het bij elkaar en propt het in een speciaal mandje aan haar achterpoot. Weer thuis stopt ze het in een raat tot een andere bij het aan een larve voert. Elke larve komt uit een eitje. En elk eitje in de kast is gelegd door dezelfde bij: de koningin. Zij is groter dan de andere en de moeder van allemaal. Dat zijn er een hoop, want in één kast wonen soms wel 50.000 bijen. En mannen? Die zijn er ook. Maar veel minder en lang niet zo ijverig. Je noemt ze darren en herkent ze aan hun grote ogen. Darren luieren tot het tijd is om te paren. Dan vliegen ze weg, op zoek naar een prinses. Na de paring sterven ze. En de prinses wordt koningin.

Help deze bij

Deze bij zoekt de weg naar de honingpot. Wijs jij hem de weg?

Zo word je een

BIJENVRIEND

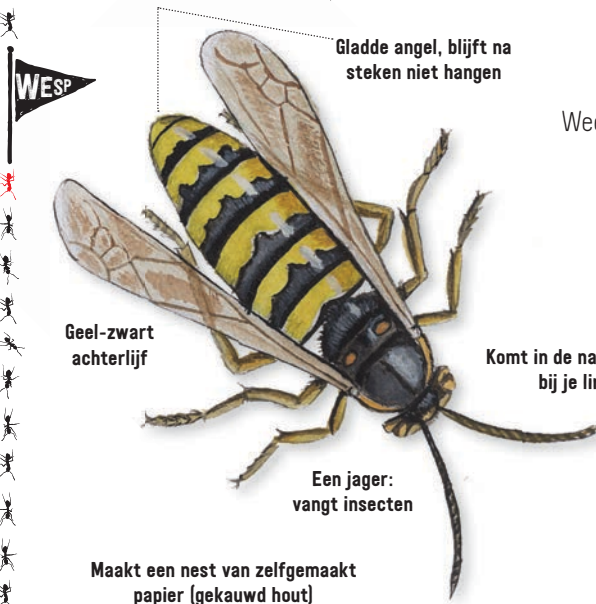
Wil je bijen een handje helpen? Dat doe je zo:

1. Zaai bloemen

Bijen hebben bloemen nodig en die kun jij zaaien. Bijvoorbeeld in een bak op het balkon, in de tuin of rond een boom in de straat. In het tuincentrum zijn zakjes met bloemenzaadmengsels te koop. Op de verpakking staat wat erin zit. Zit er phacelia bij? Dan zit je goed. Deze paarse bloemen maken namelijk veel nectar.

2. Maak een bijenhotel

In Nederland leven meer dan 300 soorten wilde bijen. Zij leven niet als een groot volk, maar als alleenstaande moeders. Veel wilde bijen maken een nest voor hun eitjes en larven in een holletje. Jij kunt ze helpen door een bijenhotel te maken van rietstengels of van een houtblok waar je gaten in laat boren.

Gladde angel, blijft na steken niet hangen

Geel-zwart achterlijf

Een jager: vangt insecten

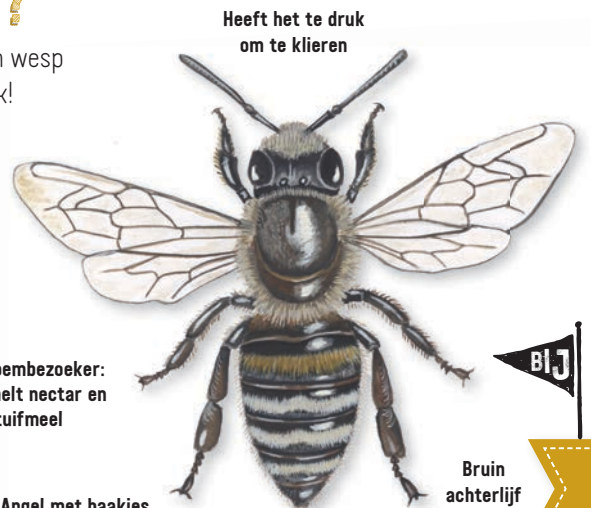
Maakt een nest van zelfgemaakt papier (gekauwd hout)

Wesp of bij?

Weet jij het verschil tussen een wesp en een bij? Kijk en vergelijk!

Leven in een kast van een imker

Komt in de nazomer klieren bij je limonade

Heeft het te druk om te klieren

Een bloembezoeker: verzamelt nectar en stuifmeel

Angel met haakjes, blijft na het steken vaak hangen

Bruin achterlijf

»»» De steenuil

De steenuil is ons kleinste uiltje. Hij leeft nogal ouderwets: de vrouw doet het huishouden, de man zorgt voor brood op de plank. Nou ja, brood: een lekkere muis, dikke kever of sappige worm.

VRAAG VRAAG

Je kunt aan de kleur van zijn ogen zien of een uil vooral overdag, in de schemer of 's nachts actief is. Weet jij wanneer de steenuil jaagt?

- 's nachts
- in de schemer
- overdag

Lekker hapje

Een steenuil is niet zo kieskeurig. Eigenlijk pakt hij wat hij pakken kan. De dieren hieronder bijvoorbeeld. Herken je ze? Zet de letters die voor hun naam staan in de vakjes onder het plaatje. Als je het goed hebt, lees je een woord.

aa	↓	bosmuis
al	↓	bruine kikker
br	↓	regenworm
kb	↓	roodborstje

ZOEK DE VERSCHILLEN

Deze steenuil en zijn broer hiernaast lijken sprekend op elkaar. Toch zijn er 10 verschillen. Kun jij ze vinden?

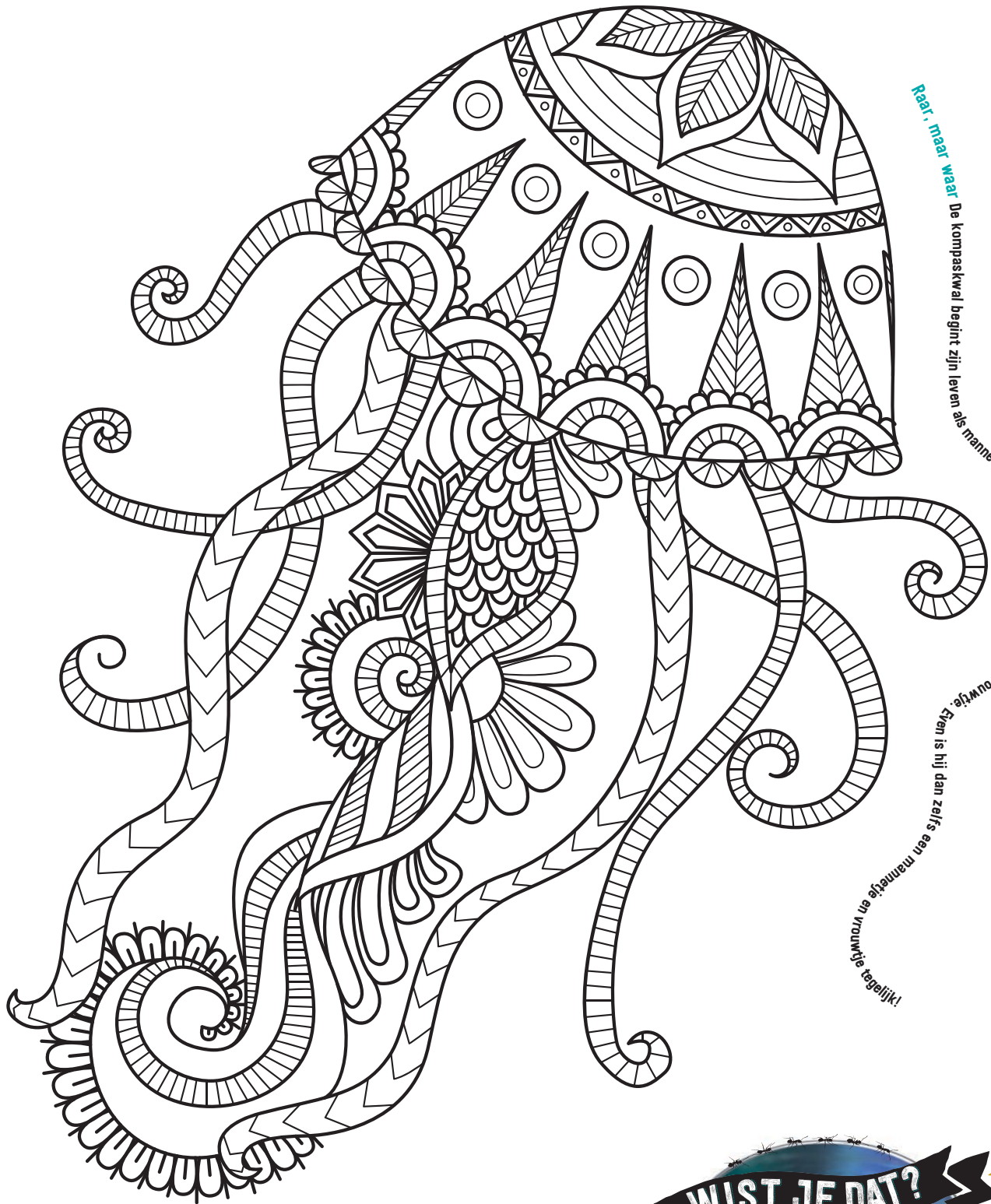

Kleur de
KWAL

Soms spoelen ze aan.
Dan liggen ze als platte
drilpuddingen op het
strand. Je kunt zo goed
bekijken hoe bijzonder
ze zijn. Maar nóg leuker
is het om te zien hoe
de kwalen lekker in
zee dobberen...

Raar, maar waar. De kompasskwal begint zijn leven als mannetje, maar verandert langzaam in een vrouwtje. Even is hij dan zelfs een mannetje en vrouwtje tegelijk!

Au!

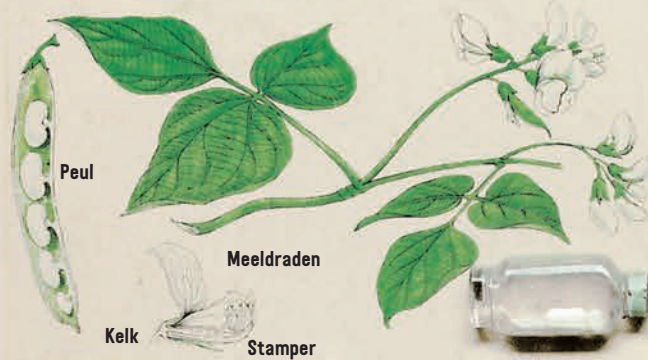
Alle kwallen hebben netelcellen. Sommige daarvan kunnen door je huid heen dringen. Dat voelt dan net of je in de brandnetels terecht bent gekomen. Gelukkig zijn niet alle soorten kwallen die aan onze kust voorkomen met gevaarlijke netelcellen uitgerust. Van de vier soorten die je hier het meeste tegenkomt, bezorgen alleen de kompasskwal en de blauwe haarkwal je kriebels. De oorkwal en zeepaddestoel zijn niet gevaarlijk.

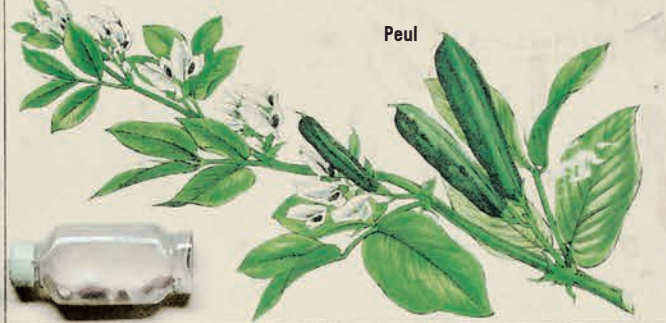
Boon & co

Dat erwten niet in potjes aan de boom groeien wist je natuurlijk al. Maar hoe groeien ze dan? Dat zie je hier. Nu weet je precies wat je 's avonds op je bord hebt liggen.

Boon

Tuinboon

Wikke

Linze

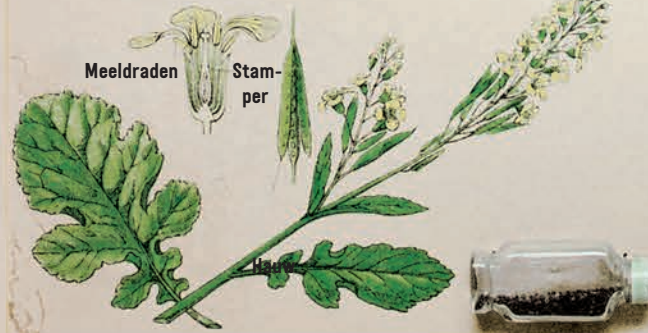
Erwt

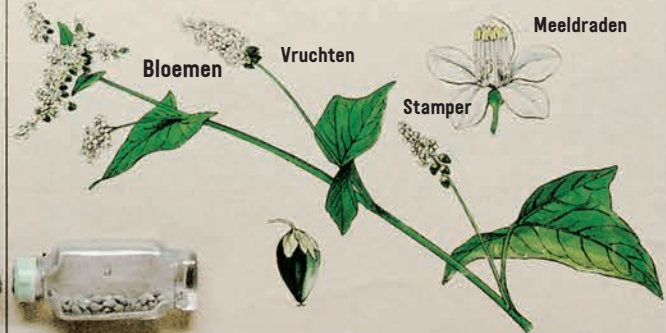
Kikkererwt

Zwarte mosterd

Boekweit

Erwten en maïs kun je eten, maar één erwt of maïskorrel is natuurlijk niks. Geen probleem. Je kunt van één zo'n zaadje – want dat is het – een hele portie maken. Hoe je dat doet? Door het zaadje te zaaien. Doe je het niet voor het eten, doe het dan voor de lol. Of nog beter: allebei. Veel plezier en smakelijk eten!

Dop je eigen BONEN

Zo ga je te werk

Zoek zaden zoals bonen, erwten, maïs, graan of zonnebloempitten. Let op: ze mogen niet gekookt of geroosterd zijn. Kijk bijvoorbeeld in voer voor muizen of vogels. Of vraag het aan iemand met een moestuin. Vul een paar potten met aarde. Maak de grond goed nat en leg er per pot één zaadje op. Schrijf de datum hieronder. Geef regelmatig water en wacht tot de zaadjes kiemen. Schrijf ook die data op. Wacht tot het plantjes beginnen te worden. Kies er een uit en maak hiernaast je eerste tekening. Doe dat steeds als de plant wat groter is. Zo kun je volgen hoe hij groeit. Als de plant te groot is om te tekenen, is het tijd om hem in de tuin of op het balkon te planten. En weer wat later: om te oogsten en hem lekker op te eten!

ACROBAAT

Halsbrekende toeren haalt deze boswoner uit
- al rennend en vliend van boom naar boom.
Maar ook een eekhoorn wordt weleens moe. Hét moment
om eens goed te bekijken hoe hij er precies uitziet.

Lekker KNAGEN

De eekhoorn is een knaagdier. Hij smult van boomzaden zoals eikels en andere noten. Als aanvulling daarop snoept hij van bessen, bladeren, knoppen, paddenstoelen, rupsen, schors, eieren en soms zelfs jonge vogels.

Verborgen talent

Pen / p = n
Beer / b = hr = l
Hoed / h = g
Den / d = m
Hemd / h = mz
a / bel / - e
Kan / a = u

Weet jij waar eekhoorns naast klimmen nog meer goed in zijn? Los de rebus op en ontdek het antwoord.

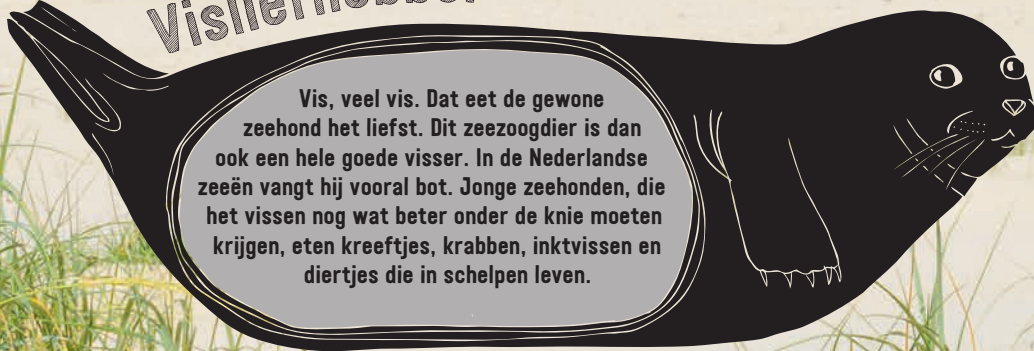

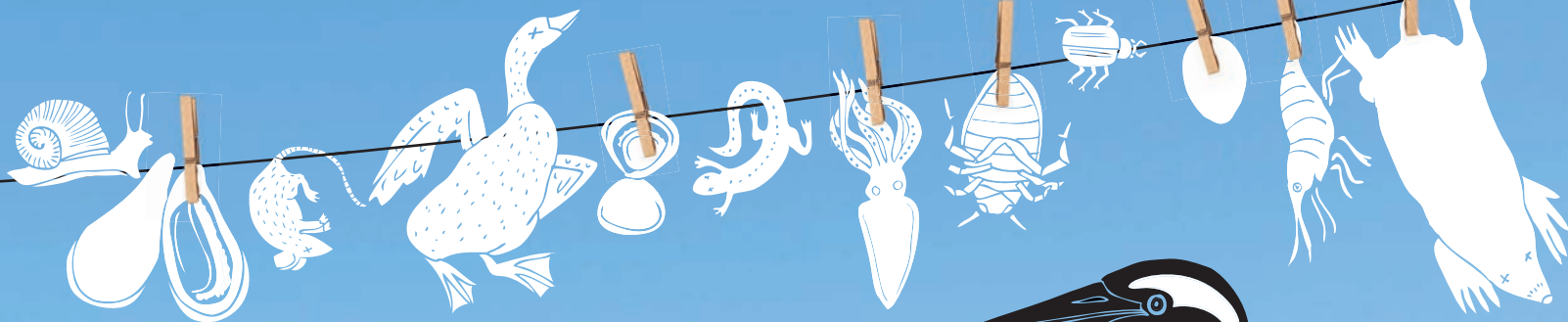
Wist je dat?
Eekhoorns altijd een witte buik hebben? Die steekt mooi af tegen hun rode vachtje.

Visliefhebber

Vis, veel vis. Dat eet de gewone zeehond het liefst. Dit zeezoogdier is dan ook een hele goede visser. In de Nederlandse zeeën vangt hij vooral bot. Jonge zeehonden, die het vissen nog wat beter onder de knie moeten krijgen, eten kreeftjes, krabben, inktvissen en diertjes die in schelpen leven.

Wie eet wat?

HAP, SLIK, WEG!

Het ene dier houdt van kikkers, het andere eet liever kip. Wat staat er op het menu van deze dieren? Kleur het diner van de vos rood, van de zeehond blauw en van de reiger groen.

Kies-keurig? Nee, dat is deze statige vogel niet. Een baars, goudvis, muis, kikker, kever, hagedis of soms zelfs een mol: de blauwe reiger eet ze op met huid en haar. In één hap!

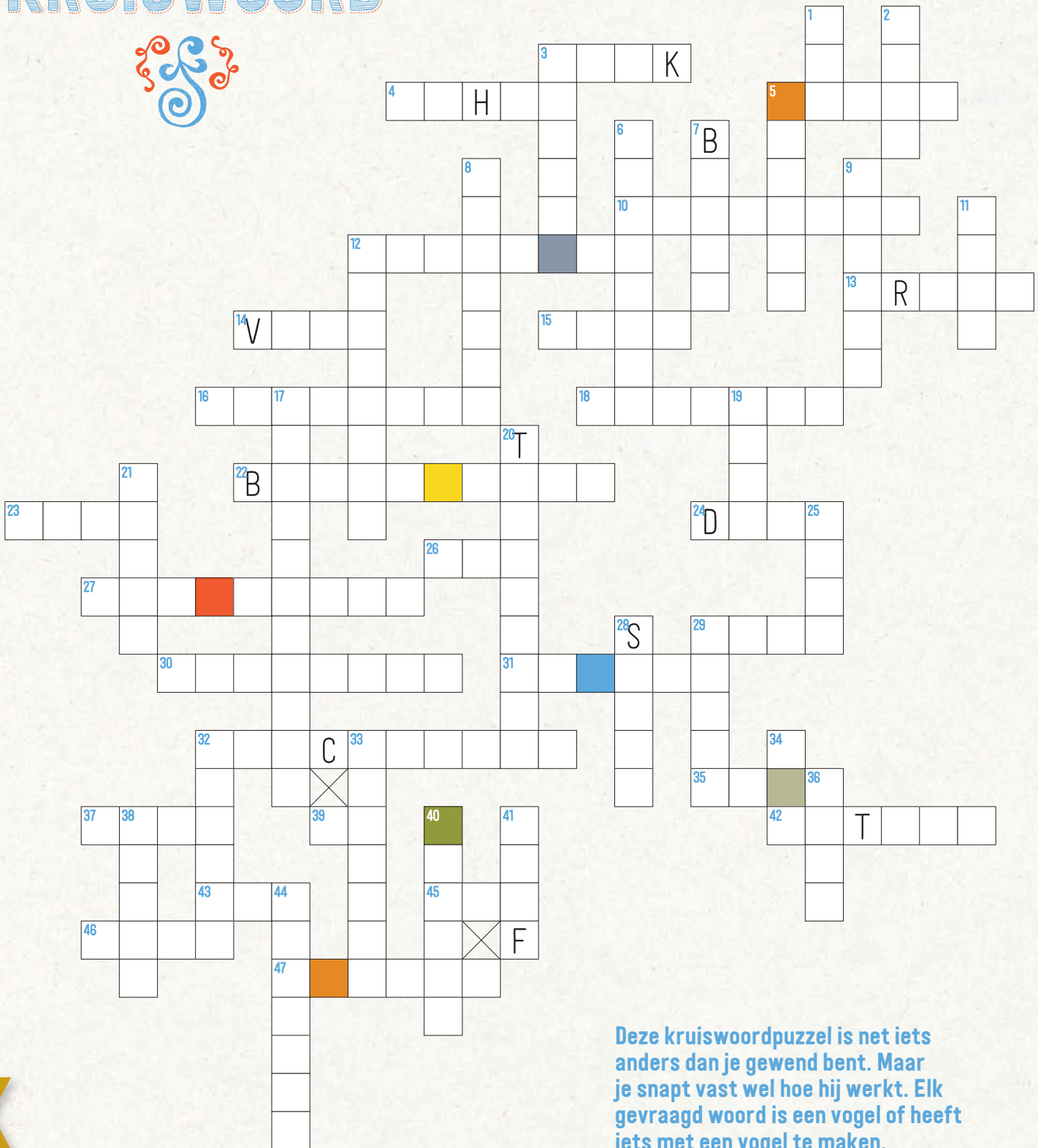
De vos laat zich niet zo snel zien. Jammer, want hij ziet er heel mooi uit met zijn zachte, rode vacht en schitterende pluimstaart. Maar erg aardig is hij niet. Vooral muizen moeten voor hem oppassen, maar ook kippen, eenden en eieren lust hij erg graag. Aangevuld met bramen en kevertjes.

Kip, ik heb je

Vogel-

KRUISWOORD

Deze kruiswoordpuzzel is net iets anders dan je gewend bent. Maar je snapt vast wel hoe hij werkt. Elk gevraagd woord is een vogel of heeft iets met een vogel te maken.

- 3 Neef van de kraai, broedt in een kolonie.
- 4 Grote uil die zijn eigen naam roept.
- 5 Zwart-witte vogel met lange poten en omhooggekrulde snavel.
- 12 Kleine vogel die nectar uit bloemen drinkt.
- 14 Zangvogel met stevige snavel, rijmt op je kleinste vinger.
- 15 Man van de kip.
- 16 Watervogel met platte snavel, naam klinkt alsof hij breekt.
- 18 Warm houden van de eieren.
- 24 Zachte veertjes.

Van links naar rechts

23

35

- 26 Zeevogel, rijmt op de snelheidsduivel van 32 hieronder.
- 29 Zijn snavel 'wijst naar zijn gulp'.
- 31 Nationale vogel van Nederland.
- 32 De allersnelste vogel.

Van boven naar beneden

- 1 Nachtvogel.
- 2 Heeft een prachtige waaiersstaart met allemaal 'ogen'.
- 3 Vogel met lange poten en een puntige, lange snavel.
- 5 Jonge vogel.
- 6 Vogel met een snavel die lijkt op een lepel.
- 7 Paringsdans.
- 8 Roofvogel die je in ons land het vaakst ziet.
- 11 Watervogel die gakt.
- 19 Deze vogel is uitgestorven.

12

- 20 Vogel die winter en zomer in verschillende landen doorbrengt.
- 21 Kleine neef van de raaf.

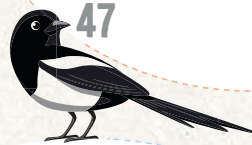

33

- 25 Bruine vogel met lange, rechte snavel, rijmt op de vrouw van de haan.
- 28 Zeevogel met zwaluwstaart.
- 29 Mannetjezend.
- 32 Vogel die goed kan hakken.
- 34 Vrouw van de haan.
- 36 Deze watervogel draagt zijn jongen op de rug.
- 41 Grote neef van de kraai.
- 44 Strandvogel, rijmt op 'plezier'.

17

47

43

Vul de letters in de gekleurde vakjes hier in. Als je alles goed hebt, lees je de naam van een vogel met een vreemde snavel.

38

40